

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw drs. C. Van Nieuwenhuizen
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MvH/RvZ/IdB/bs/ATR0708/2019-U116

Uw referentie

Datum 22 augustus 2019

Betreft Wijziging Wet elektriciteit en drinkwater BES (Wedb)

Geachte mevrouw van Nieuwenhuizen,

Op 24 juni 2019 is de Wijziging Wet elektriciteit en drinkwater BES (Wedb) aan het Adviescollege toetsing regeldruk voorgelegd voor toetsing. Het wetsvoorstel wijzigt een drietal wetten in verband met de drinkwater- en elektriciteitsvoorziening en het afvalwaterbeheer.

Het voorstel bevat de volgende maatregelen:

- *Drinkwater:* De wijzigingen omtrent de drinkwatervoorziening zien toe op de invoering van lagere tarieven voor drinkwater door kleinverbruikers. Voor zover de drinkwatertarieven niet kostendekkend zijn, kunnen deze deels worden gecompenseerd door hogere tarieven voor meerverbruik, waar nodig ondersteund door subsidie. Daarnaast omvatten deze wijzigingen een verbeterde en meer samenhangende governance die recht doet aan de wettelijke verantwoordelijkheden en taken van de minister van Infrastructuur en Waterstaat.
- *Elektriciteit:* De wijziging in het kader van de elektriciteitsvoorziening op de BES-eilanden bieden elektriciteitsdistributeurs op Bonaire, Saba en Sint Eustatius de mogelijkheid om bestaande subsidie vanuit het Rijk niet meer in te zetten voor netbeheerkosten, maar voor verduurzaming. Verder maken de voorgestelde wijzigingen het mogelijk om huishoudens en/of klanten met kleine aansluitingen minder te laten betalen dan klanten met grote aansluitingen.
- *Afvalwater:* Voorgesteld wordt de zorgplicht uit te breiden met het transport en de zuivering van huishoudelijk afvalwater en de inzameling, het transport en de zuivering van bedrijfsafvalwater in de gebieden waarin dit doelmatig is. Ten behoeve van de bekostiging van deze taken wordt voorgesteld de rioolheffing te verruimen tot een afvalwaterheffing. Hiervoor worden de Wet VROM BES alsmede de Wet fin BES op onderdelen gewijzigd. De maatregelen gelden niet voor Saba en Sint Eustatius.¹

¹ Op Saba en Sint Eustatius wordt afvalwater opgevangen in septic tanks. Het effluent van de septic tanks stroomt via de bodem gezuiverd naar zee. Dit lozen van effluent van de septic tanks op zee heeft geen negatief effect op het zeemilieu en de daar aanwezige biodiversiteit. De situatie op Bonaire verschilt van die op Saba en Sint Eustatius, omdat de hoeveelheid afvalwater die daar ontstaat, zo omvangrijk is dat lozen van afvalwater op zee negatieve invloed heeft op het zeemilieu en de daar aanwezige biodiversiteit.

De wijzigingen in de Wet elektriciteit en drinkwater BES hebben geen regeldrukgevolgen. De wijzigingen in het kader van de uitbreiding van de zorgplicht voor afvalwaterbeheer op Bonaire hebben wel regeldrukgevolgen voor burgers en bedrijven. Om deze reden wordt in het advies alleen ingegaan op de wijzigingen over afvalbeheer op Bonaire.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De toeristenindustrie is een belangrijke inkomstenbron voor Bonaire. Toeristen en de groeiende bevolking van Bonaire zijn verantwoordelijk voor een toenemende hoeveelheid afvalwater, die door - het ontbreken van een rioolwaterzuiveringsinstallatie - jaar na jaar langs indirecte weg ongezuiverd in de zee terecht kwam. Hierdoor is het koraal kwantitatief en kwalitatief sterk achteruit gegaan.

Om de achteruitgang van het koraal te stoppen is langs een deel van de bebouwde kuststrook een rioleringssysteem aangelegd en is een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) gebouwd. Deze is sinds medio 2014 operationeel. Daar waar geen rioolsysteem is aangelegd, wordt afvalwater met tankwagens ingezameld en getransporteerd naar een aparte afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI). Hiermee is de indirecte lozing van ongezuiverd afvalwater in zee aanzienlijk verminderd. De huidige Wet VROM BES bepaalt dat het eilandsbestuur een zorgplicht heeft voor het inzamelen van huishoudelijk afvalwater. Hieronder wordt verstaan afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden. Hieronder valt ook afvalwater van bedrijven met een vergelijkbare samenstelling. De zorgplicht geldt momenteel alleen voor het inzamelen en niet voor transport en zuivering. Ook ziet deze niet op het overige afvalwater van bedrijven. Met de voorgestelde wijzigingen omtrent afvalwater wordt op Bonaire de zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afvalwater uitgebreid met het beheer van afvalwater (inzameling, transport, zuivering en verwijdering).

Bonaire heeft voor de bouw van de riolering en de RWZI-subsidie van de Europese Commissie ontvangen onder de voorwaarde dat Bonaire een afvalwaterheffing invoert om de exploitatiekosten van de riolering en de RWZI te dekken. Op grond van de bestaande wetgeving kan Bonaire niet volledig aan deze voorwaarde voldoen, omdat daarin een grondslag ontbreekt voor de invoering van een afvalwaterheffing waarmee ook de kosten van de zuivering kunnen worden gedekt en die mede op afvalwater van bedrijven met een vergelijkbare samenstelling ziet. Dit voorstel maakt het daarom mogelijk om een rioolheffing te verruimen tot een afvalwaterheffing. Deze afvalwaterheffing zal geheven kunnen worden van huishoudens en bedrijven waarvan het afvalwater onder de zorgplicht van het eilandsbestuur valt.

Het college acht hiermee nut en noodzaak voldoende onderbouwd.

2. Minder belastende alternatieven

Sira Consulting heeft onderzoek gedaan naar de regeldrukeffecten van een afvalwaterheffing voor burgers en bedrijven. De omvang van de lasten voor burgers en bedrijven zijn afhankelijk van de wijze waarop de afvalwaterheffing door het nutsbedrijf WEB Bonaire wordt vormgegeven.² Sira heeft daarbij twee scenario's op regeldrukgevolgen onderzocht en uitgewerkt.

Vaste afvalwaterheffing

De afvalstoffenheffing kan worden bepaald aan de hand van een vast bedrag voor alle inwoners van Bonaire. Dit betekent dat jaarlijks de hoogte van de afvalwaterheffing wordt bepaald. Door WEB Bonaire wordt in dit scenario maandelijks een factuur gestuurd met de heffing en deze factuur loopt dan samen met andere nutsvoorzieningen op het eiland. Dit scenario leidt naar schatting tot US\$ 357.000 voor burgers en US\$ 10.400 voor bedrijven.³

Afvalstoffenheffing op basis van het watergebruik

Om de hoogte van de afvalwaterheffing te bepalen kan deze worden gebaseerd op het watergebruik van burgers en bedrijven (de vervuiler betaalt). Op dit moment beschikt WEB Bonaire over een administratie die is gekoppeld aan het watergebruik. Door daarbij aan te sluiten voor de afvalwaterheffing hoeft geen aanvullende en nieuwe administratie te worden ingericht bij het nutsbedrijf. Voor burgers en bedrijven betekent dit dat ze een enkele verzamel factuur ontvangen en geen aanvullende betaling hoeven te doen. De regeldruk voor burgers is in dit scenario US\$ 51.000 en voor bedrijven US\$ 1500. Deze lasten bestaan alleen uit het controleren van de heffing, omdat de betaling gelijk loopt met die voor drinkwater en hiervoor dus geen aanvullende handelingen hoeven te worden verricht.

Bij het uitbrengen van de Sira-rapportage was nog niet bekend op welke wijze de heffing wordt bepaald en hoe deze in de praktijk wordt verrekend met burgers en bedrijven. Het Integraal Afwegingskader bij de internetconsultatie benoemt dat "door de hoogte van de afvalwaterheffing op Bonaire afhankelijk te maken van het drinkwatergebruik additionele regeldruk wordt voorkomen." In de memorie van toelichting bij het voorstel worden de verschillende overwogen alternatieven voor de afvalwaterheffing niet benoemd. Ook deze uiteindelijke (onderbouwde) keuze voor het minst belastende scenario, zoals wel genoemd in het Integraal Afwegingskader, staat niet in de toelichting.

2.1 Het college adviseert om de memorie van toelichting aan te vullen met overwogen alternatieven bij de inrichting van de afvalwaterheffing en de (onderbouwde) uiteindelijke keuze hierin.

3. Werkbaarheid

Als wordt aangesloten bij bestaande betalingssystematiek is de impact van de nieuwe verplichtingen op burgers en bedrijven beperkt. Gestreefd wordt naar een inwerking-treding van de wijzigingen met ingang van 1 januari 2021. De toelichting benoemt dat

² De exploitatie en het beheer en onderhoud van de openbare riolering en de RWZI en de AWZI te Bonaire worden namens het bestuurscollege uitgevoerd door het Water en Energiebedrijf Bonaire N.V. (hierna WEB).

³ De Amerikaanse dollar is de wettelijke munteenheid van Bonaire.

voortuitlopend daarop in 2020 kan worden geanticipeerd op de nieuwe wet- en regelgeving, zoals de voorbereiding van de bepaling van de tarieven en het informeren van de bevolking.

Het college acht hiermee de wijzigingen werkbaar.

4. Gevolgen regeldruk

In de Sira-rapportage bij het voorstel zijn de totalen van regeldruk in verschillende scenario's weergegeven. De regeldrukberekening bevat echter geen indicatie van de hoeveelheid burgers en bedrijven die geraakt worden door de wijzigingen omtrent de afvalwaterheffing. In de toelichting bij het voorstel zijn helemaal geen regeldrukbedragen of – berekeningen opgenomen.

4.1 Het college adviseert om in de toelichting bij het voorstel de regeldruk-effecten volgens de Rijksbrede methodiek in beeld te brengen.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Vaststellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

██████████
Voorzitter

██████████
Secretaris